

Висновки. Таким чином, будучи кількісним вираженням цілей, стратегій і намічених заходів щодо їхньої реалізації, кількісним вираженням плану, бюджети підприємства забезпечують інформаційну базу аналізу включених у них економічних показників.

УДК 657.221:504

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Голуб Н.О., к.е.н.

*Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Україна*

***Summary.** The article considers the importance of environmental accounting in the enterprise. The main components of environmental accounting are presented. The main issues of information management of ecological activity management are outlined.*

***Keywords:** environmental accounting, information, sources of financing, management, users, environmental activities, accounting.*

Постановка проблеми. Постійне збільшення масштабів екологічних проблем, зростання забруднення навколишнього природного середовища вимагають більшої уваги до оцінки негативних наслідків діяльності промислових підприємств і спонукають до пошуку інструментів еколого-економічного управління, що базуються на принципах стійкого розвитку.

З розвитком екологічної кризи особлива роль відводиться екологічній інформації. Інформування про стан та зміни навколишнього природного середовища є важливим для держави, окремого суб'єкта господарювання, суспільних об'єднань, метою діяльності яких є контроль за станом навколишнього природного середовища, антропогенним впливом на нього та розповсюдження такої інформації, а також свідомих громадян. Під екологічною інформацією слід розуміти: сукупність даних про динаміку кількісних та якісних змін стану природних об'єктів довкілля, їх взаємозв'язок і закономірності розвитку призначену для проведення оцінки екологічного стану навколишнього природного середовища та прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Основні матеріали дослідження. Діяльність будь-якого підприємства складається з чотирьох відтворюючих процесів: виробництва, обміну, розподілу та споживання, якими необхідно правильно управляти. Перед користувачами інформації стоїть проблема визначення достатнього обсягу достовірної інформації про діяльність суб'єкта господарювання. Користувачами облікової інформації є фізичні та юридичні особи, держава та міжнародні організації, які проявляють інтерес до подій і процесів, що відбуваються на підприємстві, та хочуть мати інформацію про стан майна, результати діяльності, партнерську надійність, впевненість у тому, що

підприємство буде успішно функціонувати в майбутньому. Від вирішення проблеми забезпеченості користувачів необхідною кількістю інформації насамперед залежить успішність діяльності майбутнього підприємства, а облікова інформація є основою для прийняття рішень. Тобто, ефективність життєдіяльності підприємств різних галузей економіки залежить від наявності та вмілого використання економічної інформації, основу якої становить облікова (в середньому 88-90 %). Облікова інформація в системі економічної відображає господарські процеси у вигляді натуральних, трудових і вартісних показників.

Розгляду проблем, пов'язаних з екологічною діяльністю підприємств, у бухгалтерському обліку присвячені дослідження вітчизняних та зарубіжних вчених В.М. Жук, І.В. Замула, Л. Гнилицька, Л. Максимів, С.А. Подолинський, В.О. Шевчук.

Бухгалтерський облік є однією з найважливіших функцій управління, що виявляє і систематизує дані про господарську діяльність, забезпечуючи при цьому прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Отже, поліпшення економічної ситуації в Україні певною мірою залежить від рівня системного підходу до упорядкування та розширення меж облікових даних. Облікова інформація повинна дозволяти своєчасно визначати зовнішні та внутрішні умови, давати можливість досліджувати, аналізувати та вживати заходів щодо усунення суттєвих відмінностей між потенційними можливостями підприємства та вимог процесів, які проходять у навколишньому природному середовищі.

Об'єкти бухгалтерського обліку екологічної діяльності можна поділити на дві групи: об'єкти, що забезпечують господарську діяльність підприємства; об'єкти, що утворюють господарську діяльність підприємства.

Екологічний облік має складові такі як активи та зобов'язання. Окремо можна виділити витрати та джерела фінансування. Витрати можуть носити як капітальний так і поточний характер. Все означене є головним в організації обліково-аналітичного забезпечення підприємства. Саме так інформація стане інструментом екологічної діяльності на підприємстві.

Слід відмітити, що на сьогодні бухгалтерський облік не систематизує екологічну інформацію, або ж відображає її розрізнено та не досить ефективно для користувача. Саме відсутність повної інформації про екологічну діяльність підприємства створює проблеми для користувача, особливо для інвесторів, які не зможуть оцінити в повній мірі економічну та екологічну ефективність фінансування та прибутковості проектів [1, с. 180].

Під екологічною інформацією слід розуміти: сукупність даних про динаміку кількісних та якісних змін стану природних об'єктів довкілля, їх взаємозв'язок і закономірності розвитку призначену для проведення оцінки екологічного стану навколишнього природного середовища та прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Основними вимогами до екологічної інформації є: здатність забезпечити збір, накопичення, зберігання, систематизацію, оцінку та використання даних щодо впливу на навколишнє природне середовище в процесі управління.

Наразі існує кілька проблемних питань щодо інформаційного забезпечення управління екологічною діяльністю. А саме немає чіткого нормативно-правового забезпечення екологічної діяльності. Відсутня чітка методика відображення в обліку господарських операцій екологічного характеру. Особливе місце займає фінансова звітність. На сьогодні жодна форма не містить інформації щодо здійснення екологічної діяльності. Саме на підставі цих даних можна оцінити екологічну діяльність підприємства. А також користувачі отримують дані для обґрунтування та прийняття управлінських рішень та пошук фінансування.

Наведемо підстави, на яких питання екологічної діяльності слід об'єднати в корпоративний облік:

– рахунки бухгалтерського обліку підприємства повинні відображати його відношення до навколишнього природного середовища та вплив витрат, ризиків і зобов'язань, обумовлених природоохоронною діяльністю, на фінансовий стан підприємств;

– інвесторам для прийняття інвестиційних рішень необхідно мати інформацію з екологічних заходів і витрат, пов'язаних з екологічною діяльністю;

– питання екологічної діяльності є також предметом управлінської діяльності: менеджерам необхідно виявляти і розподіляти природоохоронні витрати у такий спосіб, щоб продукція була правильно оцінена й інвестиційні рішення базувалися на реальних витратах і вигодах;

– підприємства можуть мати переваги в конкурентній боротьбі, якщо вони будуть спроможні показати, що їх продукція безпечна в екологічному аспекті;

– екологічний облік є ключем до сталого розвитку.

Висновки. Таким чином, система обліку екологічної діяльності повинна включати чотири основні складові: облік екологічних витрат, облік екологічних зобов'язань, звітність про природоохоронну діяльність та джерела фінансування, кожна з яких має економічну значущість.

Розкриття екологічної інформації в бухгалтерському обліку та звітності суб'єкта господарювання сприятиме впровадженню управління екологічною діяльністю суб'єктом господарювання, виконанню положень екологічного законодавства та формуванню екологічної свідомості суспільства, що в сукупності дозволить подолати глобальну екологічну кризу.

Список літератури.

1. Будько О.В. Екологічний облік як складова інформаційного забезпечення управління сталим розвитком підприємства / О.В. Будько/ Економіка в умовах сталого розвитку: контекст підприємств, регіонів, країн: матер. міжнар. наук. конф., м. Дніпропетровськ. 20 листопада 2013 С. 180-182.

2. Замула І.В. Бухгалтерський облік екологічної діяльності: теорія та методологія: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / І.В. Замула. – Житомир. – 2010. – 37с.

3. Жук В.М. Розвиток бухгалтерського обліку в аграрному секторі економіки: теорія, методологія, практика автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора екон. наук: спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) / В.М. Жук. – Київ. – 2010. – 24с.

УДК 657

ЗВІТНІСТЬ: ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ

Ілляшенко К.В., к.е.н.

Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного
м. Мелітополь, Україна

Summary. In clause the information aspects of interrelation of the analysis and accounting reporting are considered, the prevailing role of the reporting in the analysis is determined, the further prospects of interaction of the economic analysis and reporting of the enterprises are proved.

Keywords: accounting, reporting, information, analysis.

Постановка проблеми. У ринковій економіці бухгалтерська звітність грає досить важливу роль, оскільки виступає в якості одного з основних джерел інформації для більшості її користувачів. Зміст і структура бухгалтерської звітності в останні роки перетерпіли істотні зміни. Звітність наблизилася за своїми параметрами до міжнародних вимог, але процес її вдосконалення, як на вітчизняному, так і міжнародному рівнях носить перманентний характер. Питання реформування бухгалтерської звітності є предметом дискусій і досліджень, у яких мова йде, насамперед, про створення ефективної системи звітних даних, що дозволяють користувачам одержувати всю необхідну за кількісними й якісними параметрами інформацію.

Основні матеріали дослідження. Інформація, яка знаходить своє відображення у звітності, є підґрунтям для проведення економічного аналізу. Аналіз здійснюється по-різному, залежно від поставленого завдання: він може бути використаний для виявлення проблем управління виробничо-комерційною діяльністю, для оцінки діяльності керівництва організації, для вибору напрямків інвестування капіталу, може виступати як інструмент прогнозування окремих показників і фінансової діяльності у цілому. Правильне та своєчасне використання звітної інформації для аналізу діяльності підприємства є дуже важливим питанням, що й обумовило тематику даного дослідження.

Взаємозв'язок економічного аналізу та бухгалтерської звітності відбувається за рахунок руху інформаційних потоків підприємства. Так бухгалтерська звітність є формою збирання, узагальнення та підсумовування інформації, а аналіз – процесом оцінки інформації.